

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
17 februari 2023

Ons kenmerk
4498881

nota

Nota n.a.v. het verslag en nota van wijziging
wetsvoorstel gegevensverwerking casusoverleggen
radicalisering en terroristische activiteiten

1. Aanleiding

Van de commissie JenV uit de Tweede Kamer is op 28 november jl. het verslag ontvangen op het wetsvoorstel Wet gegevensverwerking persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten (Kamerstukken 36 225).

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met:

- de nota naar aanleiding van het verslag;
- de nota van wijziging, met enige redactionele en technische verbeteringen.

3. Kernpunten

De vragen in het verslag zijn van de leden van de fracties van VVD, D66, CDA, SP, GroenLinks, ChristenUnie, SGP, Volt en BIJ1. Van de fracties van VVD, D66, CDA, SP, GroenLinks, ChristenUnie en SGP blijkt op hoofdlijnen steun voor het wetsvoorstel. De Volt-fractie laat zich hier minder uitdrukkelijk over uit, maar stelt wel dat het doel en de strekking van de casusoverleggen door de regering helder zijn omschreven. Het lid van de BIJ1-fractie meent dat het wetsvoorstel is geschreven vanuit een stigmatiserend en misplaatst perspectief en dat het zal leiden tot etnische profilering. De vragen van de fracties zijn uiteenlopend.

Hierna wordt ingegaan op enkele specifieke aandachtspunten:

- Aan de ChristenUnie-fractie wordt geantwoord dat anti-overheidsextremisme ook onder de reikwijdte van het wetsvoorstel valt (vraag 4).
- Op een vraag van de ChristenUnie-fractie wordt het onderscheid tussen activisme en extremisme verduidelijkt aan de hand van voorbeelden (vraag 5). Een belangrijk onderscheidend criterium tussen beide begrippen is of sprake is van een ernstige overtreding van de wet of activiteiten die de democratische rechtsstaat ondermijnen: extremisme valt daarom onder het wetsvoorstel. In de memorie van toelichting is genoemd dat burgerlijke ongehoorzaamheid, zoals het bewust laten arresteren voor lichte overtredingen, wordt gerekend tot activisme. Het antwoord noemt als voorbeelden: *“het niet opvolgen van een ambtelijk bevel, bijvoorbeeld bij een (verboden) demonstratie waarbij de politie personen vordert om zich te verwijderen maar waar geen gehoor aan wordt gegeven. Ook het zich niet kunnen identificeren kan als lichte overtreding worden aangemerkt. Uiteraard vallen (pogingen tot) gewelddadigheden tegen personen of goederen niet onder de categorie ‘lichte overtredingen’.*” Verder benadrukt het antwoord dat een casus alleen wordt besproken als is voldaan aan de objectieve criteria, bedoeld in het voorgestelde artikel 5, derde lid: het gaat dan onder meer om

de mate waarin betrokkene bereid is geweld toe te passen of te propageren, de mate waarin betrokkene vasthoudt aan extremistische denkbeelden, zijn sociale relaties, de mate van identificatie met een extremistische groep of ideologie, en zijn zelfredzaamheid.

- In reactie op vragen van ChristenUnie en Volt (vragen 6 en 34) over het niet opnemen van een definitie van terroristische activiteiten wordt geantwoord dat hiermee wordt aangesloten bij de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: ook daarin wordt de term "terroristische activiteiten" gebruikt, zonder wettelijke definitie. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft daarover geoordeeld dat de gebruikte termen noodzakelijkerwijs open zijn en dat de bepaling voldoende precies is.
- Het lid van de BIJ1-fractie meent dat de voorgestelde bevoegdheid om (onder meer) persoonsgegevens te verwerken waaruit etnische afkomst of ras blijken "zonder twijfel zal leiden tot etnische profilering en besluitvorming vanuit racistisch motief" (slot §1 en vraag 37). In reactie hierop wordt gesteld dat de regering met klem afstand neemt van deze opmerking. Bespreking van een persoon in een casusoverleg vindt plaats op basis van specifiek bepaalde, objectieve, in het wetsvoorstel vastgelegde criteria (artikel 5, derde lid). Of er noodzaak bestaat tot bespreking van een bepaalde casus in het casusoverleg, wordt bepaald door het antwoord op de vraag of die persoon een (potentieel) gevaar vormt voor de veiligheid van zichzelf of de samenleving. Etniciteit of ras speelt daarbij geen rol. Bijzondere persoonsgegevens als ras of etniciteit kunnen echter in bepaalde gevallen worden afgeleid uit andere gegevens. Informatie over iemands gedragingen en activiteiten zegt namelijk soms ook iets over zijn ras of etniciteit en of die persoon bijvoorbeeld een bepaalde geloofs- of levensovertuiging aanhangt. Die gegevens zullen echter nooit worden gebruikt om bij de toepassing van de wet een onderscheid te maken.
- Op de vraag van de SP-fractie waarom het wetsvoorstel niet eerder is voorgelegd, omdat hieraan al in 2016 en 2017 aandacht is besteed, wordt geantwoord dat het wetsvoorstel niet eerder gereed was vanwege de hoge mate van complexiteit van het onderwerp, de hoge afstemmingslast en de te betrachten zorgvuldigheid (vraag 14).
- In reactie op vraag 17 van de SGP over het inwinnen van nieuwe gegevens wordt toegelicht dat een wetsvoorstel dat kaders voor gegevensuitwisseling regelt, niet geschikt is voor het toekennen van bevoegdheden om nieuwe gegevens in te winnen, nog daargelaten dat niet is gebleken dat het wetsvoorstel tekortschiet. In het casusoverleg zijn reeds andere partijen dan de gemeente vertegenwoordigd, te weten opsporings- en eventueel veiligheidsdiensten, bij wie de taak is belegd om zicht te houden op personen van wie mogelijk een dreiging uitgaat en daartoe informatie in te winnen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Sector Staats- en Bestuursrecht

Datum

17 februari 2023

Ons kenmerk

4498881

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Uit de geleverde inbreng op het verslag blijkt op hoofdlijnen steun voor het wetsvoorstel van een ruime meerderheid van de Tweede Kamer.

4.2 Afstemming

De stukken zijn afgestemd met NCTV.

4.3 Krachtenveld

Het wetsvoorstel wordt in de kern gesteund door G4, Openbaar Ministerie, VNG, Haaglanden en de raad voor de kindbescherming.

4.3 Ontwikkelingen hiervoor

Uw ambtsvoorganger heeft eerder ingestemd met het houden van een internetconsultatie en met het vragen van advies aan de Raad van State. U hebt ingestemd met het indienen van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

4.4 Communicatie

Er wordt geen media-aandacht verwacht rond deze nota n.a.v. het verslag.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

6. Bijlagen

Nota naar aanleiding verslag met aanbiedingsbrief en nota van wijziging.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
17 februari 2023

Ons kenmerk
4498881